

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 Egy hónapra ... 100 K
 Negyedévre ... 280 K
 Ennél hosszabb időre előfizetést el nem fogadhatunk.

POLITIKAI NAPILAP
 Főszerkesztő:
L. LORÁNT JÓZSEF
 Kiadó: **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR**
 Irodalmi és nyomdai részvénytársaság

SZERKESZTŐSÉG: PIAC-UTCA 34. SZÁM
TELEFONSZÁM: 10-20
KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49. SZÁM
TELEFONSZÁM: 18
 Sürgőnyeim: **Független Ujság Debreczen**

Eredmény nélkül véget ért a londoni konferencia

London, aug. 14. A szövetségesek konferenciája befejezést nyert anélkül, hogy határozott megegyezésre jutott volna. Poincaré ellentétben találta magát a többi szövetséges hatalom minisztereivel és kijelentette, hogy saját kormányával kell tanácskozni. — Valószínűnek látszik, hogy a Németország nyújtandó moratórium kérdését a versaillesi szerződés 234 szakasza értelmében a jótételi bizottsághoz fogják áttenni, amelynek joga van ezzel a kérdéssel foglalkozni. Ugy hírlik, hogy a szövetségesek ez év vége felé újból tanácskozásra fognak összeülni, a melyen fontolóra fogják venni az akkori helyzetet.

Schanzer vasárnap azt ajánlotta, hogy az egész vitát halasztsák el addig, amíg az egyes államok befejezték alapvető tárgyalásaikat az Egyesült Államokkal és hogy a konferencia ezután egy még most meg nem állapított időben ismét jöjjön össze. Nyilvánvaló, hogy Poincaré ehhez a javaslathoz vasárnap a Schanzerrel folytatott beszélgetés folyamán hozzájárult. Amikor azonban ez az ügy a delegátusok ma reggeli találkozásán ismét szóba került, Poincaré kijelentette, hogy ezt a javaslatot csak akkor fogadhatja el, ha nem engedélveznek Németországnak időközi moratóriumot. A többi szövetségesek mind kivétel nélkül tartották Poin-

care eme ideiglenes megoldási módozatát. Schanzer ezután két hónapos moratóriumot javasolt. Poincaré azonban ismét elutasította a minden feltétel nélküli moratóriumot. Lloyd George azt mondta, hogy Nagybritánia sohasem látta szükségesnek a konferencia összehívását és teljessen hajlandó arra, hogy a moratórium kérdését teljesen a jótételi bizottságra bizzák, a mely a versaillesi szerződés szerint kifejezetten fel van hatalmazva arra, hogy ilyen nehézségekkel foglalkozzék.

Németország tiltakozik

Berlin, aug. 14. A német kormány két tiltakozó jegyzéket intézett a francia kormányhoz, a melyben az úgynevezett retorzióval valamint a németeknek Elzász-Lotharingiából való kiutasításá ellen emeli fel szavát. A kormány javasolja, hogy az esetben, ha a francia kormány ragaszkodnék állásponthoz, a francia megtorlási intézkedéseket jogi érvényességük elbírálására teriessék nemzetközi döntő bíróság elé.

A második jegyzékben a biralmi kormány kifejti, hogy a meghatározott állam hozzátartozói szárazainak tömeges elűzése minden nemzetközi szokásnak és emberi kiméletességnek ellentmond, mert a süitottakat hirtelen és váratlanul fosztja meg az egzisztenciájuktól.

Baltazár a magyar Lincoln

A chicagói Baltazár napok

Az Amerikai Magyar Népszava jelentette:

Hovatovább elhörtnek látszik az az idő, hogy dr Baltazár Dezső püspököt megértette az amerikai magyarság. Nem ő szállott alá arról a püspöktől, amelyen kezdettől fogva állott, hanem emez emelkedett az ő lelki nagyságának magasságába. Az igaz prófétának az a sorsa, hogy előbb megköveztetnek s csak a marfirómság szent bizonyágtétele után fakad fel vérző lábuk nyomán a glóriás hit tisztá forrása, melynek tükrében meglátja az igazságot az addig tévovázó lélek s habérrel és dicsőséggel övezi azt, kit előbb méltatlannal kergetett.

Baltazár Dezső is megszenvedett a maga igazságaiért. Pedig ezek az igazságok nem emberi, hanem isteni igazságok voltak, nem múlt, hanem örök igazságok: a megértésnek, a megbocsátásnak az egvetemes emberszeretetének, az emberiségnek örök elvei, a rombadólt régi világban a krisztusi szeretet alapján való bátor felépítésének magasztos gondolatai. A gyűlölségből jó nem származhatik. Jó csak a jószág és szeretet forrásából fakad. Nem rombolni,

hanem építeni kell. Építeni pedig csak egy akarattal lehet. Akik ezt megértik ma, azok kaland emelnek a debreceni püspök előtt és az elismerés lobogóját meghajlítják előtte és szeretetéért szeretettel fizetnek. Ez a legkevesebb, amit megérdemel, mert megszenvedett érte.

Chicagóban úgy fogadták Baltazárt, mint egyikét a minden idők legnagyobb magyarainak. Amíg Chicagóban tartózkodott, a nagylelkű chicagói magyarság vendége volt. Pedig ő nem azért jött, hogy magát ünnepelessen: „szegények és árvák követe ő”, mint mondani szokta s nem magának kér, hanem másoknak. És ebben is megérti ma már őt az amerikai magyarság, kevés kivétellel. Mint kálvinista püspököt, nagy tisztelettel fogadják az egyház hívó gyermekei s áhitattal hallgatják ajkáról az Ige magasztos prédikálását. Szavai nyomán békesség és áldás forrása fakad.

De beszéljenek maguk az események.

Chicagói munkatársunk a következőkben számol be a chicagói Baltazár-napokról.

Fogadtatás East Chicagóban

A püspök július 15-én Garyben tett látogatást, hová 16-án reggel 8 órakor az east chicagói küldöttség autókön ment elébe. A parochián Füzy József tolmácsolta a meghívást és bemutatta a küldöttség tagjait: az egyház előjáróit, a férfiak és női egyletek tisztikarát. Kilenc óra lett, mire a püspök kíséretével az east chicagói templom elé ért, amely már előre színlügg meglett áhítatos közönséggel. A püspök Baja Mihály debreceni és Boros Jenő chicagói lelkészrel bevonnult a templomba, melynek lépcsőjén felérő ruhás leánykák virágot hintettek eléje. Gyülekezeti éneklés után a püspök bibliát olvasott és gyönyörű prédikációt tartott a hazaszeretetről, mely sokaknak a szeméből könnyeket csalt elő s annak végével megáldotta a gyülekezetet. Midőn a szószékről lejött, Füzy András gondnok üdvözölte, majd az ifjak társaságának egy tagja hatalmas virágcsokrot nyújtott át neki. A püspök válaszában megköszönte a fogadtatást s annak a reményének adott kifejezést, hogy a gyülekezet, mely most pásztor nélkül van, meg fogja találni a hív lelki vezetőt s aztán a debreceni és kollégium állapotát ismertette. Az adományok összehatólásánál kitént, hogy a gyülekezet és annak tagjai 229.10 dollárral gazdagították a püspök utánuk missziói alapját. Bucsú alkalmával boldog volt, aki a püspökkel kezét szoríthatott.

Chicago Burnsdeon

Alig végezte be a püspök az east chicagói istentiszteletet, megjelent az autók sokaságával a chicagó belvárosi és so. sidei egyletek fogadó bizottsága és a burnsidei és west sidei egyházi küldöttség, hogy meghívja Chicagóba. 11 óra lett, mire a felkészített autók sora a burnsidei templom elé ért s a püspök 160 virágot hintő gyermek sorfala között bevonnult a hívek áhítatos sokaságától megtöltött templomba, melynek altájjában Görömbey György gondnok üdvözölte. A Ref. Női Énekkar T. Boros Jenőné lelkészne vezetésével mellett gyönyörű karénnel nyitotta meg a templomi ünnepélyt, majd a gyülekezeti éneklés után a püspök a szószékre ment és hatalmas prédikációt tartott. A Férfi Énekkar és a gyermekek karéneke után a szószékről leszállott püspököt Boros Jenő lelkész üdvözölte, mint a magyarországi egyház főpapiját és a szeretet apostolát. A püspök válaszában örömet fejezte ki az egyház virágzása felett s Isten oltalmába ajánlotta megható áldásával a gyülekezetet. Itt a templomi adományok összege 151.30 dollár volt.

Az istentisztelet végeztével az egyház iskolájában a püspök és a fogadó bizottság tiszteletére családias lelkű ebédet adott az egyház, melynek készítésénél az egyház buzgó nőtagjai, felszolgálásánál szebbnél szebb leányai tettek bizonyosságot az egyház igaz magyar vendégszeretetére.

South sidei egyletek népiünnepélye

Délután 2 órakor a so. sidei egyletek nagybizottsága a Public School nagytermében hatalmas népiünnepélyt rendezett. Az amerikai himnusz elneklése után Kirchner Elek nagybizottsági elnök üdvözölte dr Baltazárt. Baltazár — mondotta — a világháború előtt is nagy ember volt, ki emberi nagyságát nem a veresztő harctereken szerezte, hanem a lelki élet mezéjén, mint a szeretet fő-

pásztor. Felhívja a jelen levő egyletek megbízottait, kik a megállapított sorrendben pár szóval üdvözölték a püspököt, beszédeik végén átdáván egyleteik adományait, összesen 115 dollárt. Általános figyelem között állott azután szólásra a püspök és magas szellemű beszédet tartott.

A püspök beszéde

Mindenekelőtt köszönte a lelkes fogadtatást. Nagy lelki megnyuvást szolgált, hogy maga körül látja Chicago magyarságát, felekezeti különbség nélkül. Utájjában több-kevesebb fájó incidens érte s őt minden alkalommal szomorúan érintik az ellentétes hangok, mert az ő szíve szeretettől ég, irtózik minden gyűlölettől, mert azzal csak magunk alatt állunk a vermet, ami pedig egy új világháborút jelent. Majd foglalkozik Amerikába való jövetelének előzményeivel. Festi a világháború és forradalmak utáni állapotokat. Nem tudja túrni a lelke a nyomoruságok látását. A munka pang, az ipari források elvágják, a munkások elgyengültek, a szegények éheznek és rongyoskodnak. Azt mondották, hogy minék jönne ő Amerikába, mert Amerika nem fog törődni az ő missziójával. De ő tudja, hogy ha a nyomoruság ércéért megzendíti, meg fog tőle rezdülni Amerika szíve és visszlhangozni fog jóeslekedetek dicszével. És nem csalatkozott. Mert politikája a szabaság, egyenlőség és testvériség jegyében mozgott mindig és lehetetlenség, hogy ezek az eszmék rokonszenvre ne találjanak Washington és Lincoln hatalmas honában. Harding, a Fehér Ház ura fogadta őt s az elnök erős kézzorítása — melyre mindig büszke lesz — bizonyosság alól, hogy helyes uton jár.

A Magyarországon uralkodó nézetek az ő politikáját nem helyeselték. A világháború után otthon nem volt jogrend, személyi- és vagyónbiztonság. A vörös terror után jött a fehér terror s őt egyik sem szerette, mert ő a szeretet jegyverével küzd, az erőszakot minden téren kárhoztatja s ellene fegyvertelen kézzel életrehalálra harcol s ha e harcban el kellene bukni: holttestére takaról azokat az igazságokat tegyék, melyekért a harcot megvívta.

A felelőtlen elemek Debreczenben nem tudtak teret hódítani, mert a város népét, a nagy templomot, kollégiumot és polgárságot a reakció nem tudta meghódítani. Debreczen főbírája a multban arra esküdött, hogy az igazságot nem hamisítja, s a hamiságot nem igazgatja. Debreczen mindig nyílt város volt, önkormányzattal bírt és a békesség városa nevet viselt, ahol nem engedték a felekezeti kérdést és az osztályérdekeket kifejöldni soha. Debreczen az iskolák városának is nevezik. Kollégiuma 1549-ben alakult s mindig a szegény, de tehetséges ifjak otthona volt s amellett a tudományának és liberalizmusnak temploma is. A debreceni kollégium a szegények iskolája s érte most sok szegény imádkozik, ő is ott tanult, ott volt szegény diák, hogyne jött volna hát erre a nagy utra, mikor háláját így róhatja le. Ő mindig a gyengék pártfogója volt s most mikor a kollégium roskadozik, odaállott, hogy az amerikai magyarság segítségével megmentse.

A nagy hatást keltő beszéd után lelkes nők szedték össze az adományokat, mely 172.16 dollárt tett ki.

Az angol lapok naponta hasábokat irtak a „magyar Lincolnról” és a

testületek és magánosok valósággal versenyeztek abban, hogy dr. Baltazár Dezső chicagói tartózkodását minél kellemesebbé és a gyűjtési akciót minél sikeresebbé tegyék.

Hétlőn este a püspök South Chicago magyarságát látogatta meg és Rev. Pompl Rudolf templomában prédikált. Zsúfolásig telt meg a templom és mindenki áhítattal szívtá magába a szeretet igéit, melyeket az illusztris vendég oly nagy tudással és mély átérzéssel hirdet.

Nt. Boros Jenőné szolgáltatta a zenét a szent énekekhez, melyek után Nt. Pompl Rudolf gyönyörű beszédben üdvözölte a püspököt. Istentisztelet után a templom alatti helyiségben társas vacsora volt, melyet a South Chicago Ref. Nőegylet rendezett és a feltálat ételek a mellett bizonyítanak, hogy a so. chicagói asszonyok nem csak a magyar hazaszeretethez ragaszkodnak hűséggel, hanem a magyar vendégszeretethez és a jó magyar főzéshez is.

Sok érdekes pohárköszöntő hangzott el, melyek után az egyház tagjai közül sokan újabb önkéntes adományokkal gazdagították a püspök által gyűjtött alapot. Jóval éjjel után oszlott szét a társaság. Dr. Baltazár és kísérete útközben még látogatást tett Benkő Ferenc házában, azután visszatért a Sherman Hotel-be, ahol itt tartózkodása alatt lakott.

Kedden délután Byfield József, a Sherman Hotel tulajdonosa adott egy lunchot a püspök tiszteletére, melyen jelen voltak: dr. Baróthy Árpád, dr. Barát István, Nt. Boros Jenő, Fellegi Emil, Szabó Károly, Jilly László, Gross Henry, Izsák Ignác, Szappanos Lajos, stb. Byfield, aki 55 éve van már Amerikában, ezúttal is bebizonyította, hogy nem halt ki belőle a magyar haza iránti szeretet és a magyar ügyek iránti érdeklődés.

Kedd este az Egyetemi Kör adott egy díszes vacsorát, melyen a kör tagjai és azok vendégei jelentek meg a püspök meghallgatására. — A sok szép beszéd közül, melyet a püspök és költő-titkáriján kívül mondtak, a legszebb volt dr. Barát István pár szóból álló mondókája, melyben bejelentette, hogy a gyűjtés eredménye 972 dollár, ami tekintettel a megjelentek számára — 34-en voltak — jóval felülmulta a legvérmesebb reményeket is.

A jilavai magyar foglyokat nem adja ki románai

A jilavai fekyházban utolsó óráikat élő magyar poitkai foglyok megmentésére irányuló minden kísérlet kilátástalannak mutatkozik. A kilenc magyar tudvalevően közel három hete éhségsztrájkot folytat, hogy így erőszakolják ki annak az ígéretnak beváltását, hogy kicserélik őket a Magyarországon elítélt román politikai foglyok ellenében. Annak a magyar küldöttségnek, amely a foglyoknak Nagyváradra szállításának kieszközölése érdekében a román igazságügyminiszteriumban járt, az igazságügyminiszteriumban azt mondták, hogy a jilavai 9 magyar Románia nem fogja kiszolgáltatni Magyarországnak, mert hazaárulás miatt ítélték el őket jogerősen. A foglyok között még nem akadt sztrájktró.

FRANK SÁNDOR

női divatházban
Debrecen, Piac-utca 42.
(Pannónia-szálló alatt.)

Női őszi és téli kabátok, köpenyek, leányka kabátok, szőrme kabátok megérkeztek

A debreceni nyomdászok 50 éves jubileuma

Díszes ünnepi keretek között tartották meg vasárnap a debreceni nyomdászok egyesületük 50 éves jubileumi ünnepségét. A szép ünnepségen képviseltette magát az egész ország nyomdászága és a rokonszámak is. Elküldötték képviselőiket Budapest, Czegléd, Győr, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Miskolc, Nyiregyháza, Berettyóújfalú, Pécs, Szombathely, Szeged, Sárospatak, Szolnok, Sopron és a megszállott területekről Temesvár nyomdászága is elküldte képviselőjét.

A délelőtti megtartott diszközgyűlésen ott voltak Debrecen I. és III. kerületének képviselői, dr. Györki Imre és János Zoltán, míg Rothenstein Mór nemzetgyűlési képviselő a budapesti nyomdászágat képviselte. A nyomdai nőmunkások képviselőjében Schmidt Mayer Vilma elnöknő, nemzetgyűlési pótképviselő jelent meg. Debrecen városát Csobán Endre főlevéltáros képviselte.

Boross József, az egyesület jelenlegi elnöke nyitotta meg a diszközgyűlést, amely után az Ébredés dalkör adott elő precizen néhány szép dalt. Az egyesület 50 éves történetét Benedek Sándor állította össze és olvasta fel nagy figyelem mellett. Simon János emelkedett ezután szóvalra és igaz szeretettel üdvözölte Ember Lajost, az egyesület egyetlen még életben levő alapító tagját. Ezután az üdvözlésekre került a sor és Csobán Endre főlevéltáros Debrecen város nevében üdvözölte elsőnek a félévszázados jubileumot illo egyesületet. Rámutatott beszédében arra, hogy milyen nagy szerepe van a nyomdászagnak a kultúrában és ezt tudta, érezte Debrecen városa is, a mikor már 360 évvel ezelőtt nyomdát állított fel Debrecenben. Rothenstein Mór, mint a szakszervezeti tanács elnöke üdvözölte a jubiláló egyesületet, majd sorra egymásután ad-

ták át a többi kiküldöttek megbízóik üdvözlését a debreceni nyomdászoknak.

Az üdvözlések során dr. Györky Imre országgyűlési képviselő is szóvalra emelkedett és a rendőrség képviselője által megszakított beszédében arra kérte a nyomdászokat, hogy haladjanak továbbra is ezen az úton, tanuljanak és tanítsanak, a kultúra szolgálatában szerencsétlen hazánk javára szolgáljanak.

Hosszas kérélek után, a gyűlés közönségének hatalmas tapsviadala közben emelkedett szóvalra János Zoltán, a III. kerület országgyűlési képviselője. Nem szívesen szólal fel — ugymond — amikor a gondolat nem szárnyalhat szabadon, de eleget tesz a felszólításnak, hogy üdvözölje a nyomdászokat, akik a gondolat egyik korszakból a másikba való hordozói. Majd rámutatott arra, hogy az első nyomtatott könyv a biblia volt, a mely a szeretet, a szabadság és a demokrácia kuforrása. A sajtó olyan fáklya kell legyen, amely világít, de nem gyújt. A szeretet és a szabadság isteneknek áldását kéri...

Siposs rendőrkapitány figyelmezteti a szónokot.

„Mindenkinek a lelkiismeretére bízom, hogy átléptem-e azt a határt... — mondja János Zoltán.

— Ne tessék kritizálni! — inti le Jánost a rendőrkapitány, mire János Zoltán befejezi beszédét.

Szabó Kálmán bejelenti, hogy a hátralevő szónokok nem akarnak a szólás jogával élni, mire a közgyűlés az Ébredés dalkör által előadott szép dallal véget ért.

A közgyűlést a Margit-fürdő dísztermében hatalmas bankett követte, ahol számos felköszöntő hangzott el. Este a Bika szálloda dísztermében jól sikerült bál volt, amelyen reggelig a legjobb hangulatban maradtak együtt ünneplő derék nyomdászaink.

A rakamazi halálraitétek fölött kedden délbén hirdet itéletet a Tábla

A mult év október 15-én hajnalban borzalmas gyilkosság történt Rakamaz község határában. A község járműve gazdáját, Tóth Frigyeszt az országút mentén levő árokban találták meg, leje telismerhetetlenségig összezerve, valón több revolvergolyó nyoma. A nagy apparátussal megindult nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlen gazdálkodót Popják Pál abaujszántói legény verte agyon a gazdálkodó feleségének és az asszony szeretőjének, Stefanovics Jánosnak felbujtására. A gyilkosság után Popják elrabolta a meggyilkolt 6703 koronáját, amin Stefanovicsal megosztzkodtak.

A brutális kegyetlenséggel véghez vitt gyilkossággal az év április havában foglalkozott a nyiregyházi törvényszék büntetőtanácsa és négy napos tárgyalás után özv. Tóth Frigyesné gyilkosságra való felbujtás miatt, Stefanovics Jánost gyilkosságra való felbujtás és rablás miatt, Popják Pált pedig köztálati halálra ítélté. A halálraitétek semmisségi panasszal étek az ítélet ellen.

Felebbvitel folytán ma délelőtti a debreceni királyi ítéltábla büntetőtanácsa előtt állottak a halálra ítélt gyilkosok. Délelőtti fél 11 órakor vonult be a táblai tanács dr. Oláh Miklós elnökelete alatt, az ügy előadója dr. Szuchányi Andor, szavazóbíró Szabó József táblabírák. Az ügyészi emelvényen dr. Átányi József királyi főügyész ül, a védők sorában dr. Szentiványi József, dr. Elek Aladár és dr. Porkoláb Zoltán foglaltak helyet.

Fegyveres börtönörök kísérik be a gyilkosokat. Özv. Tóth Frigyesné 28 éves, rakamazi lakos, két gyermek anyja, Szemrevéltó menyecske, akit nem tört meg a fogház. Mikor a jegyző a gyilkosság történetét ismerteti, fel-telesuklik a zokogástól.

Stefanovics János 31 éves, nős, abaujszántói főrdömester. Arca pirban ég és néha az ő szeme is könnybe lábad. Szemének érzéki kifejezése van, igazi szerető, aki vak szerelmében bármikor kész ölni vagy öletni.

Popják Pál 31 éves abaujszántói földműves legény. Abnormális fete

első pillanatra olybá tünteti fel, mint egy féltülyét. Rendesen viselkedik, az egész tárgyalás alatt merően néz az enőkre. Erős, tagbaszakadt legény, akinek egy ütése is hatalmas lehet.

Több órán át tartott az ítélet és indokolásának ismertetése. Délbén 12 órakor dr. Szuchányi Andor előadó ismerteti a gyilkosok fő tárgyaláson tett vallomását, majd 1 órakor az elnök szünetet rendel el.

Déltán 3 órakor az előadó tovább ismerteti a vallomásokat, amelyen a legapróbb részletekig feltárják a meggyilkolt és felesége egymáshoz való viszonyát, majd érdekes és intím, néhol trivól részletek kerülnek a bíróság elé Tóthné és Stefanovics szerelmi viszonyáról.

Az iratok felolvasása után az elnök intéz kérdéseket a vádlottakhoz. Elnök (Tóthnéhez): Maga azt állítja, hogy 11.700 korona volt a meggyilkoltnál.

Tóthné: Igen.

Elnök (Stefanovicshez): Maga tudott arról, hogy Tóthnál pénz van?

Stefanovics: Tóthné mondta, hogy vegyem el a pénzt tőle, mert különben más veszi el.

A szembesítésnél izgalmas vita keletkezik Tóthné és Stefanovics között. A vitának Popják vet véget, aki kijelenti, hogy Tóthné nem tett említést a pénz elvételéről.

Déltán 5 órakor emelkedett dr. Átányi főügyész szóvalra. Kéri az összes enyhítő körülmények mellőzését és a semmisségi panaszok elutasítandónak véli.

A halálraitélt özv. Tóth Frigyesné védője egy óras beszédben foglalkozik védenice életének körülményeivel. Fejegeti, hogy degenerált és önkarat nélkül vall. Kéri az összes súlyosbító körülmények mellőzését.

A védőbeszéd végén, amikor a halálraitétek részére kegyelmet kér a védő, Tóthné hangos zokogásban tör ki s amikor gyermekeiről beszél az ügyvéd, hangosan felkiált:

— Jaj anygataim!

Mivel a halálraitélt asszony nem akar lecsilapodni, elnök a tárgyalást 5 percre felfüggeszti.

Szünet után Stefanovics János védője félórásig beszél, majd Popják

Pál védője tartja meg védőbeszédét. Ezután az elnök szól a vádlottakhoz.

Elnök: Utolsó szó a vádlottaknak illeti. Van valami előadnivalójuk azon kívül, amit védőik elmondtak?

Vádlottak (egyszerre): Nincs!

Elnök 8 órakor kijelenti, hogy az ítéletet kedden délbén 12 órakor fogja kihirdetni.

Kitűnő férfi fehérneműek Frank Edénél

A csehszlovákia reformpapokat kiközösítik az egyházból

A csehszlovákiai katolikus papoknak az a része, amely „Jednota” címmel egyesületet alakított, utasítást kapott Rómából, hogy haladéktalanul osszassa fel az egyesületet és szüntesse be a reformeszmék propagálását, elenesetben kiközösítik valameny nyüiket a róm. kat. egyházból.

A csehszlovák papok kimondták ugyan a „Jednota” feloszlatását, azonban nyomban megalkotották a „Cyrill-Methodista eszmék lelkeséinek és barátainak szövetségét”, amelynek tagjai sorába laikusokat is fölvesznek és amely programjával változatlanul átvette a „Jednota” programját.

A kónigraetzi püspök közölte egyházmegyéje papjaival, hogy a leghatározottabban ellenzi ebben a szövetségben való részvételüket is és akik nyomban ki nem lépnek a szövetségből, azoknak kiközösítése iránt előterjesztést tesz a Vatikánál.

A szlovenszkói volt magyar püspökök ízetése.

A Slovensky Dennik közlése szerint a kormány felhívta a szlovenszkói püspököket, hogy állapítsák meg a volt szlovenszkói lemondott magyar püspökök illetményeit. A Csehországban lemondott püspökök — a Slov. Dennik közlése szerint — 12.000 francia frank illetményt kapnak évente, ezzel szemben azonban Radnáv és Batthány gróf évi 120.000 francot köveletnek.

Legszebb
KALAPOK
megérkeztek
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10. SZ.
Bikával szemben.

Csizmanadrág
és télikabátszövetek
legelőcsöbbsen
Peldheim Bezsónél,
Piac-utca 67. szám alatt

Frank Sándor
női divatházban
Debrecen, Piac-utca 42.
Pannónia-szálló alatt
Női köpenyre velour szövet minden színben, továbbáselymekkülönféle minőségben és gazdag színárnyalatokban raktáron.

Az új házelnök

Budapest, aug. 14. Politikai körökben sokat beszélnek az új házelnöki állás betöltéséről. Szcitovszky Béla alelnököt akarják jelölni, helyette pedig alelnökké Lovass Lászlót vagy Hoyos Miksa grófot, esetleg Prónay György bárót. Mindez azonban csak kombináció.

Szcitovszky Béla alelnök a szerdai ülésen felolvassa Gaál Gaszton volt elnök lemondó levelét.

A devizaközpont árfolyamai

Valuták:		
	Vétel	Eladás
dollár	1375.—	1402.—
kor. és frankdinár	16.80	17.04
Devizák:		
Amsterdam	641.—	649.—
Bukarest	12.40	12.70
Kopenhága	300.—	304.—
Krisztiania	241.—	246.—
London	62.00	63.00
Berlin	1.86	1.89
Olaszország	63.70	64.70
Páris	112.3/4	115.—
Prága	35.30	35.90
Stockholm	364.—	370.—
Svájc	266.—	270.—
Bécs	2.90	3.10
Zágráb	420.—	426.—
Newyork (káb.)	1385.—	1412.—
Varsó	20.—	20.30

A berettyóújfalui petíció

Jelentette a Debreczeni Független Újság vasárnapi számában, hogy Preineszberger Jenő, a debreczeni törvényszék vizsgálóbírója, kijáratlanul vizsgálta a Berettyóújfalui Petíciót, azaz az elhunyt németországi állampolgárok visszatelepítését vizsgálta meg.

A vizsgálóbíró ma délelőtt vizsgálta a Berettyóújfalui Petíciót és mint a sajtó előtt kijelentette, nemcsak Berettyóújfalun volt, hanem megvizsgálta a szalárdi választókerületben is. A berettyóújfalui kerületben Szilágyi Lajos és Görgey József állottak egymással szemben, a szalárdi kerületben pedig Erődi-Harrach Béla ellen, ugyancsak Szilágyi vette fel a küzdelmet. Berettyóújfalun Szilágyi Lajos 1000 szavazaton felül győzött, míg a szalárdi kerület képviselője Erődi-Harrach lett.

A választások után mind a két kerület mindkét párti kortesei kölcsönös feljelentésekkel éltek a debreczeni ügyészségen bizonyos választási visszaélések miatt. A vizsgálóbíró Berettyóújfalun, Váncsodon, Hencidán, Kismarián, Nagykerekiben jegyzőkönyvet vett fel a panaszok ügyében és most már hivatalosan tovább folyik a választási visszaélések ügyében az eljárás.

Mint értesülünk, a Preineszberger vizsgálóbíró által összegyűjtött adatokat fel fogja használni az a bizottság is, amely Szilágyi Lajos berettyóújfalui mandátuma ellen beadott petíciót fogja tárgyalni.

Legolcsóbb árak
FELDHEIM és WEISZ
posztókereskedésben
Piac-utca 73. 52

Cseh gyarmatosítás a Felvidéken

Kassáról jelentik: A hatóságok minden igyekezetükkel azon vannak, hogy Szlovenszéköt csehekkel telepítsék be.

Ennek igazolására elegendő felhozni, hogy az idén Kassán kiállított iparendélyeknek több mint felét csehországi illetőségű kereskedők és ügynökök kapták, akik jelentősen könnyebb helyzetben vannak, mint a szlovenszékői illetőségű kereskedők és ügynökök, mert a letelepítési engedélyért semmit sem kell fizetniük és az illetőség miatt sem kell fűhöz-fához szaladgálniuk.

A szlovenszékői benszülött kereskedők körében óriási az elkeseredés.

Landau Géza vallomása megkinoztatásáról

Budapest, aug. 14. A Landau-pör mai tárgyalásán elsőnek Köhler Artur főhadnagyot hallgatták ki, aki előadta, hogy a honvédelmi miniszter előszobájában Sipos előadást tartott neki a különféle kínzási nemekről, hogyan kell eltemni valakit láb alól, hogy a külső sérülés nyomát ne lehessen észrevenni rajta. A tanúnak az öreg Landau megmutatta a testét, amelyen hatalmas kék foltot látott.

Ezután

Landau Salamont hallgatják ki, az elhunyt Landau Adolfnak testvérét. Az elnök a halk hangon és nagyon megindultan beszélő tanuna kmegegyedi, hogy vallomását németül mondhatta el.

Landau Salamon részletesen elmondja a bűnügy már ismert részleteit. Könyves szemekkel tett vallomást arról, hogy mennyit aggódott, mennyit szenvedett akkoriban a Landau-család. Minden áldozatra hajlandók voltak, csak hogy fivérét és unokaöccsét a rettenetes fogságból kiszabadítsák. Megtudták, hogy egész testük ronggyá van szétverve, nem tudnak ülni, nem tudnak feküdni a tájdonról. S hogy akkor neki eszébe jutott, hogy a kommunizmus alatt Romanelli olasz ezredes hány embert megmentett a haláltól és a kínzásoktól és föltette magában, hogy elmegegy valamelyik misszióhoz közbiztonságért a szerencsétlenek érdekében. Ezt azonban nem engedték meg neki. Győző ügyvéd azt mondta, ne menjén, mert akkor egész biztosan emögölk őket és mindnyájukat elteszik láb alól.

Az elnök most tíz perc szünetet rendel el.

Izgalmas jelenetek a folyosón

A szünet mintegy negyedórát tartott. Közben a folyosón izgalmas jelenetek voltak. A Landau-család tagjai beszélgettek egymás között és Landau Livia kijelentte ezt a szót: gyilkos gazember. A kihallgatásra várakozó Danszky Mihály főhadnagy erre a leány mellé lépett és felelősségre vonta. Landau Livia ezt felelte neki:

Főhadnagy ur, most nem vagyunk a Kelenföldi lakmányban!

Észrevette a szóváltást szóváltást Landau Ernő s így szólt a főhadnagynak:

Ha valami elintézni való dolga van, itt vagyok én.

Egyre hangosabb lett a beszéd, végre odament Keresztessy törvényszéki elnök és lecsillapította a feleket.

Szünet után Landau Salamon kihallgatását folytatták. Megrázóan tragikus jelenetek következtek a bíróság előtt. Az öreg Landau Salamon arról kezdett beszélni, hogy kiment a temetőbe Landau Adolf temetésekor és látta boldogtalan bátyjának holttestét.

Halálsápadtan kiált fel a tanu:

Kérem, elnök ur, meggyilkolták, én megesküszöm rá. Azok, akik megölték, nem beszélnek, azonban véres tanubizonyosságok vannak: a pécés, a cella fal, a mind, mind a gyilkosságról beszélnek.

Keresztessy elnök figyelmezteti a tanut, hogy csillapodjék. Landau Salamon azután elmondta, milyenek látta a holttestet:

Két keze fel volt vágva és be volt varrva, ugyszintén két lába is. Jobb lábán nagy telete foltok látszóttak és — kérem — mondja a tanu — meg velt férfitalánvá.

Ekkor felemelt az öreg ember mind a két kezét és a levegőben rázva,

halálsápadtan, olyan erős hangon, ahogy csak kifér a torkán, kiáltja: — Nagyságos elnök ur, tekintetes törvényszék — ezt tört magyarsággal mondja, majd németül folytatja: — Lehet, hogy életemben utoljára beszélek. „És ezt az embert meggyilkolták!”

Fivérémet azzal vádolták, hogy áruló volt, gyalázkodott. Fontány ügyvéd itt kijelentette, hogy az nem igaz. Nagyságos elnök ur, a bátyám népének leghüségesebb fia volt, sohasem politizált, mindig csak hivatásának élt, négy-ötszáz embernek adófi kenyeret, egész életében jótékony volt. Az egész világon — kiáltja hangosan a tanu — felhívok mindenkit, aki ismerte, jöjjön ide tanuskodni, ak iróta valami rosszat tud, mondja meg. Ést ezt az embert meggyilkolták!

Dermesztő hatással voltak ezek a szavak a közönségre, a Landau-család tagjai pedig akik a tanuk padjában ültek, hangosan felzokogtak.

Most Landau Salamon a vádoltak felé fordult, felemelte kezét és megrázta ökleit, s megismételte:

És zt az embert gyilkolták meg!

Az elnök (csöngtet s igyszól): Kérem, őrizze meg nyugalmát.

A tanu: Kérem, hogy szerencsétlen bátyámat exhumálják, két külföldi professzort hívjának meg, akik megvizsgálják holttestét. IEnök ur, lehet, hogy már nem sokáig élek. Lehet, hogy engem is meg fognak ölni, én a derék, jó magyar nép védelme alá helyezem magamat és családomat. Rupert képviselő ur is kap mindig fenyegető leveleket. Nem tudom, mi fog történni. Nincs más mondanivalóm.

A teremben mindenki feszült figyelemmel hallgatja ezeket a szavakat, mélységs csönd van.

Fayl Ivor szavazóbíró kezdi kérdezni a tanut: Milyen természetű ember volt a bátyja?

A tanu elmondja, hogy erősebb és testesebb volt, mint ő.

Fayl szavazóbíró: Látt-e azt a kötelet, vagy zsebkendőt, amire felakasztotta magát?

A tanu: Nem láttam.

Fayl Az emléksorokról van tudomása?

A tanu: Nem láttam, de hallottam.

Fayl: El-e még az édesanyja?

A tanu: A háboru előtt két évvel halt meg.

Fayl: Nővérei élnek-e?

A tanu: Sohasem volt nővérünk.

Most a védők kérdéseire kerül a sor.

Török védő a hullán látott sérülésekről intéz kérdést a tanuhoz, majd Dóhé áll fel és engedélyt kér hogy néhány kérdést adhasson fel a tanunak. Landau Salamon sápadtan kérdezi:

Nagyságos elnök ur! Kell felelnem ezekre a kérdésekre? Halál nekem csak ránézni is erre az emberre. Nincs nekem semmi elhallgatni valóm, de nem bírok, nem bírok erre a gyilkosra nézni...

És a hangja egyre gyöngül, végre egészen elfullad:

Nem bírok ránézni a fivérem gyilkosára.

Az elnök kijelenti, hogy ne használjon ilyen hangot. Kénytelen Dóhét megvédeni e támadás ellen, mert ilyen vád nem is áll fenn ellene.

Dóhé Landau Adolf kérdéseire vonatkozólag ad fel néhány kérdést a tanunak, aki hátat fordítva felel néhány szóval. Ezután Sipos Kamilló áll fel.

Jaj, — sóhajt fel a tanu — fe-

lelnem kell ennek a kérdésre is? — Igen — utasítja az elnök.

Sipos kérdései után az elnök újból tíz perc szünetet ad.

Bán Ilona vallomása után

Landau Géza

vallomásának felolvasása következik. A védelem nevében Török ügyvéd tiltakozik ez ellen. Ennek a bűnpernek — ugymond — mondhatni koronatanuja Landau Géza. Én ellenzem Landau Géza vallomásának felolvasását. A Landau-család tudhatja, hol van Landau Géza és előállíthatja a tanut. Szükség van arra, hogy a legifőbb tanu megjelenjék.

Az ügyész becsatol egy orvosi bizonyítványt, amely szerint Landau Gézát ideges szivbajjal kezelik és minden izgalom ártalmas neki. A bíróság ezután elhatározza a vallomás felolvasását, bár az elnök kijelenti, mikor a tárgyalás megindult, felkérte a családot, lépjen réintkezésbe Landau Gézával, sőt azt a kedvezményt is megadta, hogy amint lelentkezik, azonnal ki fogja hallgatni.

Ezután felolvassák Landau Géza-nak Bauer Károly dr százados hadbíró előtt a körletügyészségen tett vallomását, majd felolvassák egy másik vallomását, amelyet az ügyészségen tett, amelyben elmondja, elfogadásának történetét. Elfogadása utáni napon, amikor Kelenföldre vitették, kegyetlen jajszekelest hallott. Később megtudta, hogy Sipos édesapját verte. Körülbelül félóra hosszat jajtogatott. Elmondja megverése után utá nhozz ájtótték be és Sipos felső combját egy börrrel bevont korbáccsal teljes erővel ütött ki, majd kijelentette, hogy vesevándorlást fognak csinálni vele. Sipos elővett a zsebéből egy kötéladarabot, összekötötte a kezét és megparancsolta, hogy tartsa fel a kezét és ekkor teljes erővel ütötte az alsó testét. Amikor a G. osztályra vitték őket, utközben apja elpanaszolta, hogy Sipos megkinozta. Ruzics olyan fenyegető módon lépett fel, hogy apja azt a bizonyos nyilatkozatot minden ellenvetés nélkül aláírta. Dóhé azon a címen, hogy 10 hónapig ült fogságban, 250,000 korona kártérítést kért a tájától. Szeptember 21-én megjelent Bérczy százados, aki kihallgatta őket azután felvitték a várba a honvédelmi miniszteriumba és egy kis szobába vitték őket. Dóhé eltavozott, de csakhamar visszatért Gonda és Liaskovszky tisztlyettesekkel, akiket izgatni kezdett apja lln, azt mondván, hogy ez a gazember mindenből kitosztotta őt. A két katona darva tréfiát lőzött velük. Behoztak egy 7 decis üveget vízzel, amelyet megittak velük. Dóhé egész idő alatt nevetett, közben bejött Knapek főhadnagy és egy ismeretlen hadnagy, a kik kárörömmel nézték a jelenetet. Mindn üveg viz után kivitték őket a szobájuk mellett levő illemhelyre, hogy injekciókat adjanak nekik. Ott megparancolták nekik, hogy vessék le ruhájukat és egy üvegből valamit tüket. Rettenetes scipós fájdalmat érezett. Ezt is többször megismételték velük, aztán fellábra állva el kellett énekelniök az Erger-Bergert. Az apja fellábra állva volt kénytelen állni több, mint egy negyedórát. Ezután mindkettőjüket két szög alá állították és azt mondták nekik, hogy ezen fognak lögni Ezután visszavitték őket a Kelenföldre. Lieslovskyban határozottan felismerte azt az egyént, aki ő tkinozta.

Ezután a bíróság Landau Gézának odahaza készített vallomását olvassa fel, amelyben teljes részletességgel mondja el élményeit. Még a vádoltak teszik meg észrevételeiket, majd az elnök a tárgyalás folytatását szerdán délelőtt 9 órára tűzi ki.

POK
Fiedman
10. SZ.
szemben.

drág
övetek
szőnél,
m alatt

ndor
ban
teza 42.
alatt
ve
min-
to-
kkü-
ség-
zin-
n ...

KONGZ fest és tisztít mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30, ARANY JANOS 10.

Férfi-, fiu- és gyermekruhát Gerő Ernőnél, Debreczen, Piac-utca 69. szám alatt (Közvetlen az Ullmann fűszerüzlete mellett.) :: **A cégre tessék ügyelni!**

Öltöny-, télikabát- szövetek, velourok nagy választékban. FISCHER ADOLF ÉS FIA, Piac-utca 61.

Uri divat szabóság! **Deutsch és Morgenstern** Piac-utca 9. sz. Szolid árak! :: Pontos kiszolgálás!

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.37 és fél

Budapest, augusztus 14.

Értéktőzsde. A mai tőzsde mindvégig szilárd irányzat jegyében folyt le, anélkül azonban, hogy kifejezetten nagyobb arányt öltött volna. Mindjárt a megnyitáskor a legutóbbi zárlatnál magasabb árfolyamok kerültek felszínre. Ezek az árfolyamok zárlatkor, sőt azon túl is felszínre maradtak. Az árfolyamok fokozatosan emelkedtek. Árak:

Bankok: Angol-Magyar bank 900—930, Hazai 800—810, Hermes 570—580, Magyar Hitel 4600—4800, Leszámitoló 1010—1050, Osztr. Hitel 1100—1180, Keresked. 12000—12600, Magyar-olasz 360.

Takarékpénztárak: Belvárosi 900—920, Általános 2125—2150, Hazai 32000—33000.

Malmok: Borsod-Miskolci 8500—9550, Concordia 5800—6400, Budapesti 14000—15000, Gizella 5200—5500, Hungária 10000—12900, Viktória 26—27500.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 23—26500, Kohó 25—26500, Drasche 16500—17500, Magnesit 42—44000, Ált. Kőszén 60000—66500, Salgó 25500—29200, Urikányi 27—29500.

Nyomdák: Athenaeum 4500—5000, **Vasművek és gépgyárak:** Kőbör 7800—8500, Ganz-dan. 260—295000, Ganz-vill. 52—61000, Láng 10600—8100, Lipták 1250—1325, Magyar acél 7950—8300, Rima 8000—9000, Schlick 2900—3100, Wörner 1525—1750.

Különtétele vállalatok: Lámpa 7800—8200, Baróti 1475—1550, Egyes. izzó 18—19850, Textil 1500—1650, Spódiim 2625—2800, Flóra 7800—8000, Karton 10600—12700, Királysör 5100—5500, Klotild 7890—8500, Magyar Cukor 105—118000, Ostermelő 1500—1650, Gummi 7490—8850, Szikra 3700—3800, Stummer 62—67000, Telefon 9700—11000, Papír 4200—4900.

Faipari vállalatok: Hazai fa 4200—4400, Brassói 14000—15100, Egyes. fa 360—390, Lignum (litellia) 4700—5300, Magyar Erdő 850—925, Lichtig 605—640, Orsz. fa 1750—1900.

Közlekedési vállalatok: Adria 27300—29500, Közuti 2400—2685, Délvasút 5350—5475, Levante 36000, Államvasút 31—36000, Tröszt 5750—6150.

Az utótőzsdén az irányzat változatlanul szilárd. Az árfolyamok emelkedtek. Tröszt prólongálva 6300, Spódiim 2900, Kőszén 68000, Salgó 29700, Rima 9400, Magyar Hitel 4800, Államvasút 37000, Láng 8000, Klotild 8800, Lipták 12800.

Zürichi devizák

Zürich, aug. 14. (Zárlat.) Berlin 65, Holland 204 és egyenyed, Newyork 525 és fél, London 2345, Páris 4260, Milánó 2390, Brüsszel 4035, Prága 1385, Budapest 37 és fél, Zágráb 157 és fél, Varsó 7 és fél, Bécs 001, osztrák bélyegzet 001 és egyenyed.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén az árak emelkedtek, különösen búzában és rozsban volt jelentős az árdragulás, amelyeket körülbelül 100—200 koronával magasabban jegyeztek mint a legutolsó tőzsdénapon. A magas árak mellett forgalom nehezen alakult ki, mert a vevők nem voltak hajlandók magas árakat fizetni.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavideki 7000—50, egyéb 6950—7000, 79 kilós 7050—125, egyéb 7000—100, rozs 5200—5250, takarmányárpa 5800—6200, II. rendű 5600—800, sörárpa 6300—700, zab 6300—550, tengeri 7100—300, repce 12500—13000, korpa 4100—200.

Előfordult kötések: Buza 5 vagon 78 kilós 7000 hajdumegyei, 1000 mázsa 78 kilós 7100 budapesti paritással, 1000 mázsa 78 kilós 7100 budapesti 2 vagon 78 kilós 7035, 4 vagon 78 kilós 7035 mindkettő Felegyházáról, 1 vagon 78 kilós 7035 hajdumegyei állomás, 2 vagon 78 kilós 7000 Nagyszentmiklós, 1000 mázsa 78 kilós 7000 ab Szedszárd, 1000 mázsa 78 kilós 7000 ab állomás, 2 vagon 78 kilós 7000 Fegyvernek, 1 vagon 78 kilós 7000 dunántúli állomás, 100 mázsa 78—79 kilós 7125 budapesti paritással, 2 vagon 76 kilós 6900 Csurgó, 1 vagon 78 kilós 7000 budapesti paritással, 2 vagon 78 kilós 7050 budapesti paritással, 1 vagon 78 kilós 7050 Dunaföldvár, 2 vagon 78 kilós 6900 hajdumegyei, rozs 150 mázsa 5175 Csongrád, 150 mázsa 5150 ab Pápa, 200 mázsa 5250 Lajosmizse, 100 mázsa 5200 pestmegyei állomás, 300 mázsa 5200 hajdumegye, 300 mázsa 5200

A II. internacionale nem tárgyal a kommunistákkal

Prága, aug. 14. Tegnap este nyílt meg Prágában a második internacionale elnökségének értekezlete az itteni cseh munkáspárt végrehajtó bizottságának üléstermében.

Az ülésen, amelyen Anglia, Belgium, Németország, Svédország, Hollandia, Ukrajna és Csehország képviselői vettek részt Henderson elnököt.

Prága, aug. 14. A második internacionale elnöksége tegnap Henderson elnökkel folytatott tanácskozásait. Az értekezleten részletes jelentéseket terjesztettek elő, a mun-

kásmozgalmak helyzetéről a különböző európai államokban, valamint a szocialista munkásság világ nagygyűlésének egybehívásáról. Az ülésen kimondták, hogy a kommunista párttal semmiféle formában nem tárgyalnak, mert ez a párt a maga egész fellépésével a proletárizmus keretein kívül helyezkedett.

Az értekezleten számos határozatot fogadtak el. Az első határozat erőteljes tiltakozást tartalmaz a moszkvai elítéltekkel szemben. Egy határozat Németország gazdasági viszonyairól foglalkozik.

HIREK

Elmaradt a tanácsülés. A városi tanács mai ülése ismét elmaradt. Ugyanis Csóka Sámuel h. polgármester Budapesten tartózkodik, dr. Vargha E. emér. tb. főjegyző, Csűrös Ferenc, Vass Károly tanácsnokok pedig szabadságon vannak, így tehát a csontatánács nem foglalkozhatik a város ügyeivel. A hét végén azonban, esztendőnkön vagy pénteken feltétlenül összeül a tanács, hogy a város folyó ügyeit elintézzék.

Zinovieff népbiztos 30 millió aranyrubelt sikkasztott. Jófeje szovjetnépbiztos hatalmas sikkasztásai után most Zinovieff népbiztosnak hasonló méretű sikkasztása kerül napfényre. Kinovieff az indiai bolsevik propagandának irányításával volt megbízva és a mozgalom céljára kezére bízott pénzekből állítólag 30.000.000 aranyrubelt sikkasztott el.

A vásár bünkrónikája. A debreceni kirakodó vásár pajkos hangulatú délutánjaiba nem egyszer belesüvit egy-egy hang: „Fogják meg! Fogják meg!”. — A tegnapi vásáron is gyakran felhangzott e vészkiáltás és így a rendőrségnek alaposan meggyült a dolga a sok előállítottal. Lezárták Wittmann Pétert és feleségét, vásári mutatványosokat, mert a hirtázó Bereczky Lajos zsebéből kirepülő 5000 koronát tartalmazó pénztárcát el akarták lopni. — Lezárták még Varga Juliánna 74 éves leányt, aki Friedmann Jakab Bethlen-utca 30 szám alatt lakó vásáros bódéjából 14 és fél méter vásznat lopott el. — Tegnap 33 előállítás történt verekedés, lopás és botrányos részegség miatt. Az előállítottak közül 20 egyént elbocsátottak.

Vendégek a városi múzeumban. A városi múzeum, noha egyes részei rendezés alatt állanak, mégis gyakran megnyílik az érdeklődők és vidékiek számára. Így vasárnap délelőtt a Debreczeni gazdasági Akadémián rendezett gazdasági tanári és tanárnői továbbképző tanfolyam hallgatói mintegy ötvenen nézték meg a múzeum mindhárom osztagját. Köztük volt az irodalmi működéséről is jól ismert Gedeze Sarolta író és Hodossy Béla sárospataki tanár. 14-en pedig két francia diák, névszerint M. Bonnafois és R. Videan látogattak meg a múzeumot Megyeri József kíséretében. Megyeri és még néhány magyar egyetemi hallgató az elmúlt évben francia stipendiumon Párisban tartózkodtak és most viszonzásul a magyar állami ugyanannvi francia diákokat lát vendégül, akik a fővároson kívül a vidéket is tanulmányozzák.

— **Kalapok, sapkák, uri divat** árak, legegyszerűbb választék Frank Imrénél, Piac 43.

Kisvárdá, 2 vagon 5250 budapesti paritással, 100 mázsa 5200 ab állomás, 2 vagon 5250 budapesti paritással, árpa 1 vagon 6200 Székesfehérvár, 1 vagon 6600 ab Szerencs, zab 1 vagon 6550 budapesti paritással, 2 vagon kivételesen I. rendű 6700 budapesti 1 vagon 6200 Dunaföldvár, 2 vagon 6200 Dunaföldvár, 2 vagon 6350 Dunaföldvár.

Groszmann Ignác
bank és váltóüzlete
Piac-utca 63. sz. alatt, az udvarban. :: Telefon 943.
Dollárt, sokot, lelt, márkát
és mindenféle idegen pénzt a legdrágább ártban vesz. Prágai, bukaresti wiceni és bármilyen piaca szőlő kifizetéseket a legelőnyösebben eszközöl.

A kormányzó szövege

Budapest, aug. 14. A kormányzónak az országos segélyakcióra vonatkozó kézirata, amelyben adakozásra szólítja fel a vármegyéket, a miniszterelnökhöz lesz címezve és a jövő hét közepén fog megjelenni a hivatalos közlönyben. Az akció sikere máris biztosítottak látszik, annál is inkább, mert már történtek ilyen irányú kísérletek, amelyek sikerteljesen jártak.

A világ legnagyobb szikratávírója

Párisból jelentik: Saint-Assise-ban ma nyitották meg az új szikratávíróállomást, amely az összes tengerentúli szikratávíratok öthatodrészenek egyszerre való elküldését teszi lehetővé.

Az első feladóállomás Franciaország és az Egyesült Államok között fogja a nyilvános forgalmat ellátni. Ennek a készüléknek az antennában hétésszáz ampéres áram fut, teljesítménye tehát ötven százalékkal nagyobb, mint a bordeauxi szikratávíróállomásé. Az üzleti forgalomban percenként száz szót adnak le. A saint-assisei állomás óráként átlag harmincezer szót fog leadni. Az állomás három gépe megszakítás nélkül dolgozik, teljesítménye négyszer nagyobb, mint a világ legerősebb állomásé. Az Eiffel-torony szikratávírójánál harmincször nagyobb.

Bellevue Szálloda

Budapest legújabb luxus szállodája
I. ker., Attila-utca 53. s.
(Az alagutól 2 perc.) A Vörösmarty-szobákban

Alegmodernebb szálloda

Szobái a legnagyobb komforttal lerendezve, meleg, hideg víz. Elsőrangú vendéglő. Bar. Gyönyörű kertihelyiségekkel és terraszokkal, kilitással, tyára és a budai hegyekre

Felöltő- és kosszűmkelmek

ruhászövetek, selymek,
kötött kabátok, blousok,
delinek, voalok
szolid árban beszerezhető

Friedmann Ignác és fiai

női divatruházában,
Piac-utca 65., Tornai
cipőüzlettel szemben

— **A hajdudorogi püspökség földjeinek kisajátítása.** A hajdudorogi püspökség tulajdonát képező turvékenyei 1417 holdas birtokát a román földreform végrehajtásával megbízott hatóság a földnélküliek igényeinek kielégítésére kisajátította.

— **Két szobás vagy egyszobás előszobás lakást kerések.** Úgy-nökök díjazok. Cim a kiadóba.

— **Bucsu est.** Rácz János szolista cigányprimás, a Magyarriak volt karmestere és Napóleon Oláh Béla gondnokművész ma este bucsuzik a Nyári színpad közönségétől. Holnap már hangverseny körútra indul a rövid idő alatt szép sikereket elért s Debrecennek ma ugy-szólván legjobb zenekara.

— **Megnyit az új „Remény” állandó bizományi vásár és vagyonmentő árverés** Piac-utca 80., Király-utca 2. szám alatt. Vállalja eladó ingók értékesítését. **Állandó bizományi vásáran** azokat mindennapi nagy vevőközönsége körében jóval hamarabb adja el, mint hogy On eladhatná s Ou jóval hamarabb jut a pénzéhez, anélkül, hogy a legtöbbször nem komoly vevők zaklatásának ki lett volna tve s anélkül, hogy szükség esetén inkognitóját fel kellett volna fednie. **Gyakori árverése**n viszont az árverés természetéből folyólag mindig az igazán legmagasabb árat érheti el. Vállalja mindenféle lakásberendezési tárgy, háztartási, sport- és fényvieszi cikk, bútor, edény, üveg, porcellán, ruha-és felhőnemű, szőnyeg, kézműmunka, festmény, műtárgy, hangszer és gvermekjáték stb. eladásának a megőrzéssel kapcsolatos közvetítését. **vidékről is a legteljesebb felelősség** és kívánatra teljes titoktartás mellett Telefonhívására értékesebb tárgyaknál a lakásán is felkeresés, a legteljesebb felelősség és 1-ig, délután 3—6-ig. Telefon 466. szám.

— **Tartós és modern cégtáblákat** készít szolid árakban Buray Imre címestő, Darabos-utca 43.

— **Saját gyártmányú üzleti és iorgalmi adó könyvek** a legkülönbözőbb vonalzásban és kiállításban legolcsóbban HEGEDUS ES SANDOR irodalmi és nyomdai részvénytársaság pártkereskedésében kapható.

Az őszi idényre már gypaju öltöny és telikabát szövetek

nagy választékban
Feldheim Dezsónél
Piac-utca 67. sz.

Tekintse meg Huszty András műtermét, hol fényképek legmodernebb kidolgozásban is készíthetők. (Czyház-tér 3.) adandók be.

Sodrony ágybetétet békebeli legjobb minőséget készít Neumann, Péterfia 19.

A Kereskedelmi Csarnok fodrásza értesíti t. vendégeit, hogy műtermét a legkényesebb igényeket is kielégítően átalakította, nagy súlyt helyezvén arra, hogy t. vendégei a legelőkelőbb kiszolgálásban részesüljenek. Külön manikűr szalon.

Fürdősapkák és fürdőcipők nagy választékban és legolcsóbban a Linoleum áruházban szerezhető be. Ferenc József-ut 58. Megveháza mellett.

Függönyök, matracok, diványok, hencserek, garnitúrák készen kaphatók Szántó, Zugó-utca. Telefon 11-19.

Aranyért, briliánsért, platináért legmagasabb napi árat fizetnek. Központi ékszerház, Piac-utca 30.

Frank Ernő rövidáru magraktára Csapo-utca 11.

Tűkögyártás, üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése. Sipkovicha üvegipari vállalata Szív-utca 15. Telefon 356.

Eladó egy igen szép kidolgozású használt, régi stíli díóia hálószoba. József kir. herceg-utca 38. sz.

Bőröndök, utazási cikkek jutányos árban Feuerman bőrröndösnél. Piac-u. 44. szerezhető be.

Aranyért, ezüstért és briliánsért legmagasabb árat fizetünk. Weisz Mihály és Társa. ékszerészek. Püspöki-palota.

Harisnyákat, kötött blouzekot a legolcsóbban készít Benyáts harisnyagyára. Üzlet: Piac-utca 18.

Puch kerékpárok, gumik, akkumulátorok érkeztek Molnár Testvérekhez, a Nagytemplomnál. Telefon 7-27.

SZÍNHÁZ.

Repülő lovas ma utoljára az Apollóban.
Lengyel vér csütörtökön, pén teken az Apollóban.

Werner Sándor úr dívat-üzletét még hónapban **Ferenc József-ut 72. szám alá helyezi át.** Raktáron levő összes árukat régi, olcsó árban árusítja

SPORT.

A DVSC győzött Munkácson

A vasárnapi sport kiemelked; esemény a Munkácson vendégszereplő DVSC nagyszerű győzelme az MSE csapata ellen. A derék vasutasok 4:1 (2:0) arányban könnyen győzték le ellenfelüket Németh, Polanetzky, Molnár és Szolárszky I. góljaival.

Osztályozó mérkőzés. A NyTVE csapata csapnivalóan rossz játék után 1:0 arányban győzött a 8 játékosai küzdő TTE felett.

DKASE-MMTE 1:0 (0:0). A D. KASE tartalékos csapata lelkes játék után győzött a jőhírű és otthonában látszó MMTE felett. A gólt Moskovitz fejelte. A mezőny legjobb embere Fried II. volt.

Vidéki eredmények. Nyiregyháza: NyKSE-DEAC 6:1 (1:1).

Haiduhadház: DMTK új-HASE 2:1
Püspökladány: DKASE II-Püspökladányi Törekvés 2:1 (1:0).

Gyenge eredmények Karcagon. Gyenge versenyt rendezett a Karcagi Move vasárnap délután. Főbb eredmények: Magasigrás: Urbánovits (DEAC) 158 cm. Gerelyvetés:

Bácsi (Move DSE) 41.51 m. 3000 méteres síkfutás: I. Koszta (MTK), 2. Csekey (Move KSE), 400 méter: I. Hadházy (Move DSE) 55.2 mp. Rudugrás: Haházy (Move DSE) 310 m.

Keresztury Nyiregyháza. Keresztury János vándorlásában ma Nyiregyháza jutott és ott a NyKSE kötelékébe lépett.

TELEFON 12-90. Kizárólag galíciai származású **TELEFON 12-90.** **petróleum, motorbenzin, autóbenzin, gyógybenzin, gép kenőolaj, hengerolaj, gépszir, motorhajtóolaj (nyersolaj) és kocsikenőcsöt** debreceni telepéről és Budapestről bármely mennyiségben a legolcsóbb gyári árban és legjobb minőségben szállít **Gold József Debrecen, Verbőczy-utca 2.** (Keresk. és Iparkamara épület) A »Gallia« Societé Anonym des Produits Petrols Paris csoportjába tartozó Magyar Olaj- és Vegyipar Részvénytársaság Budapest egyedélárusítója. — Vesz petróleumos és olajos hordókat!

Mindenki győződjön meg, hogy a **tőzegszén** a legolcsóbb és leggazdaságosabb tüzelőanyag mindenféle gépek, valamint háztartási célokra. Kapható és megrendelhető **SCHNEIDER fatereskedőnél,** Busi-utca 21. Telefon 694.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULO I. Telefon: 13-65

Pálinkás hordót minden mennyiségben **vásárol a Löbl ecetgyár Szalkai-utca 5.**

Kézimunka anyagok, előrajzolások tervezése legmodernebb kivitelben, iparművészek által landóan kaphatók **RUBIN FARKAS** özvegyénél, **Kossuth-u. 15.**

RONGYOS ingeit sem érdemes megfoldani, mikor **olcsó árban divatos szép inget** kaphat a **Közszükségleti Áruházban, Csapo-u. 9.**

Van szerencsém a vevő közönség figyelmébe ajánlani kocsiraktáram megtekintését, melyben **raktáron van — a legkényesebb izléseknek is megfelelő új és használt kocsik** **Neuländer kocsigyár** Erzsébet-utca 28. Telefon-szám: 11-47.

Gép-, hengerolaj, gázolaj hordó tételekben, kocsikenőcs 25 kgr.-tól feljebb, benzin nagyban és kicsinyben legolcsóbb napi áron beszerezhető **SCHWARZ RUDOLF és TÁRSA Piac-u. 42.** Pannonia garage. Bródy és Gyarmathyál. — Kereskedőknek budapesti gyári ár. :: :: :: Telefon 299.

Darabos MÉS Z és oltott porland cement asbestpala békebeli minőség. Karcagi cserép, kátránypapír és minden építkezési anyag legolcsóbb :: :: :: beszerzési forrása :: :: :: **Singer Lajos** Hatvan-utca 71. szám.

Eladó 30 szállodai szoba teljes berendezése ágyneművel és fehérneművel, nagyon szép egész **kávéházi, éttermi sörházi, buffet** (egészen új) berendezése, valamint **nyári szinpad** díszletekkel és páholy fülkékkel, éttermi és kávéházi szép edényekkel, kávéházi, éttermi felszerelés hozzávalókkal: 2 drk billiárdasztal és sok más éttermi, kávéházi és sörházi tárgy, üzlet-felosztás miatt szabadkézből **azonnal eladó.** Megtekinthető Debrecenben. Értekezni Hoffmannal, Debreceni Keresk. Csarnok.

Kiss József auto-motor és gépműhelye **Erzsébet-u. 20. Telefon 901.** Vasasztorgamunkát és bármily gazdasági gépjávitást gyorsan és pontosan végez, lokomobilokat, magánjáratokat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítat, elad és becsereél. **Autogénhegesztés.**

Molykárellen nyári megóvásra mindenféle szőrme- és toll ruhákat telelősség mellett beraktározniak **Kőváry és Altmann** szücsök, Piac-utca 42. Ugyanott készáruk kaphatók

GÖTSCH bank es ingatlan forgalmi irodája **Debrecen, Piac-utca 38. I. em.** Telefon 7-95 szám.

DOLLAR, lei, sokol és más idegen pénzek, **Értékpapírok, ingatlanok vétele és eladása.** Tőzsdei megbízások.

Posztó- és gyapjuszövet-üzlet! Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy 22 év óta fennállott régi jóhírnevű **posztó- és gyapjuszövet-üzletemet** „Arany Bika”-bérház, József kir. herceg-utca 3. sz., a gőzfürdő mellett **ismét megnyitottam** Pártfogást kér: **DOMÁN.**

Rudvas, fekete és horganyozott vaslemez szerzők. Vörösrés-, sárgarés és horganylemez, fehérbádóg, vörösrészhusal csapágyfém, forrasztóórn és ólom állandóan raktáron. Oroszkavasat, fémot, fém-salakat és fémhamut legmagasabb napi áron veszünk **Weissenberg** és csorólunk. Szécsényi-utca 39. Telefon 634.

Száraz tűzifa

aprítva, hasábosan ölenként és vagonfételben Deszka és fűrészelt áruk. Darabos és oltott mész. Fedéllemez. cserép, téglák, cement, gipsz, nád, beton homok azonnali szállítással beszerezhető

Bartha fátelépő,
Ispóty-utca 3b. Telefon 785.

"KORTI" CIPÓKRÉM

elsőrangú békebeli minőségben ismét kapható minden jobb üzletben. Magyarországi egyedüriség **FLEISCHER MÓR.**
Központi Iroda Debrecen, Hatvan-u. 38

Kétszobás, lehetőleg modern lakást keresek

a Piac-utcán, vagy közelében. — **Lelepest** fizetek. Cím a kiadóhivatalban.

Dollárt,

Leit, arany és ezüst érméket a legjobban vált be:
Sokolt
ROZANDEK bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 754.

Mentőszekrények

sérvkötők, gummiharisnyák

legnagyobb **Schön Sándornál** Keztyű-, kötő- és orvosi műszertára Debrecen, Piac-utca 14. Csapó-u. sarok

Mielőtt bevásárol!

kartont, vásznat, kanavászt, zephirt, divat fejkendőt, férfi- és női ruhaszövetet és fehérneműt: női és gyermek kötényeket és rövidárut, női, férfi és gyermekharisnyákat, himző- és kötő pamutokat, fontos érdeke, hogy felkeresse az újonnan berendezett **Kövér és Róth** női divatruházat. Csapó-utca 37. sz. alatt (Burgondia sarok). Tisztviselők és nyugdíjasok kedvezményben részesülnek.

Weisz Ferenc

asztalosmester
Margit-fürdőtelep Bejárat a Bérczy- és Fürdő-utcán is. — Margit-fürdő és István-malom közt. — TELEFON: 10-89

Készít műbutorokat, egyszerű butorokat. — Különleges és egyszerű zománcozott és festett butorokat. Üzlet- és irodaberendezéseket, valamint a szakbavágó mindenféle műmunkákat.

Ismét kapható

Bécsi kreolin

gyógykezeléshez
kg. 140 korona.

Bécsi kreolin

desinficiáláshoz
kg. 120 korona.

Dr. Rex Chemical Gyár és Gyógyáru nagykereskedés
Debrecen, Városház-épület.

Aranyért, ezüstért, briliáns

ékszerekért a legmagasabb budapesti napi árat fizetek
POLLÁK ékszerész
Piac-utca 79. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 20 korona, minden további szög 2 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 30 korona, minden további szög 3 korona — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

Vétel.

Veszek
használt üveget legmagasabb árban. Fábrián, Hatvan-utca 10.

Hulladék
cinkért használható. — ócskavasért feldolgozásra való adok. Ócskavasért fém-, ólomhulladékért legmagasabb árat fizetek. Dobsin, dob-tengely, ajtó, kazánlemez kapható. Ócskavasért kis állomás mögött Telefon 6-28.

Aranyat, hamisfogakat, briliánsokat a legmagasabb napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67
Frohner-szálloda, épület.

Veszek
fehérneműket, selymeket, paplanokat, garnitúrákat, szőnyeget, butort Kaiser, Piac-u. 7.

Eladás.

20% olcsóbban mint bárhol! Háló, ebédlők, uri szobák, konyhaberendezések, plüsch diványok, hencserek, műasztalok által stilszerűen elkészítve, kizárólag — **Lefkovits** butorruházában beszerezhetők. Simonffy-utca 6. sz. — Cégre, címre ügyelni!

Háló, ebédlők és többféle butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac 37. — (Kistemplombazár) Fenyvesnél.

Arany óra
hosszu láncsal eladó — Belvárosi Takarékpénztár pénztáránál, — Hungária épületben.

Ház
vendéglővel, lakással olcsón eladó. Homokkert, Domahidy-utca 13.

Fűszerberendezés
petroleum tartálynal eladó. Rothmann Adolf, Csapó utca 19.

Uradalmi
faj görög kantalup dinynye, csemegeszőlő, minden gyümölcs, — svájci csokoládé, — desszertek, kaphatók. — Ugyiszintén veszek minden gyümölcsöt. Schön gyümölcs-kereskedő, Piac-utca 6.

Olcsó virág, gyümölcs, zöldség kapható **Pacelnél** Püspöki palota.

Uj
és használt butorok vétele és eladása Ótalmom-utca 9, Kigyó-utca mellett.

Daráló gép
e'adó. Weisz, Arany János u. 18.

3 db vasrózó
teljes jó állapotban — eladó. Péterfia-u. 18.

Háló, ebédlők, diványok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 83., az udvarban

Amerikai, angol, német nyelvekből husz koronájával órákat adok. József kir. herceg-utca 60.

Háló, ebédlők, konyhaberendezések keményfa és mindenféle modern butorokban nagy választék, a legolcsóbban beszerezhetők. — Menekülteknek és tisztviselőknek árendemény ki zárólag Hausner Simonffy-utca 2/c. bérházi butorüzletében.

Száraz tűzifa

felaprítva és hasáb állapotban, — hazaszállítva megrendelhető. — Cserép és téglák nagyban és kicsinyben. Cementlapok.

Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T.
telepén
Pestl-u. 2. sz.
Telefon: 13-95.
Homokkerti (Gázgyár és Közraktár közötti) telepén
Telefon 13-96

Paplanvarrodában minden szakmabeli munkát készítek szépen, jutányosan. Kész áruk állandóan raktáron. Debreceni, Kossuth-utca 11.

Eladó

egy használt **komplett hálószoba**
József kir. herceg-utca 38. sz. alatt

Kereslet.

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Óvadékképes helyi ügynököt és pénzbeszédőt keres a Fabehozatali és Kereskedelmi r.-t.

Egy tanuló és kifutó felvétetik. Mayer János, Gróf Dégenfeld-tér.

Kiszolgáló leány gyakorlati felvétetik. Deutsch Albert és Fia.

Ellátásra elfogad tanulókat intelligens özevgy uri nő. — Eötvös-utca 41.

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Modern 2 szobás lakást keresek gyermektelen özevgy urinó részére. Ajánlattevőnek magas jutalmat adok. Csapó-utca 5, fűszerüzlet.

Utazó, ki vidéken kellő ismeret-séggel bír, felvétetik Fűszerkereskedelmi R.-T. nál.

Ügyes
varróné francia munkához azonnal felvétetik. Stauber, Piac-u. 47.

Tanító
hébert a elemi tanít, atánlkozok vidékre is. Hatvan-utca 7., vendéglőben.

Krisch Károly
szerépkályhakarát, Debrecen, Piac-utca 88. Telefon 12-18. Válasz szerépkályhák átrakását, tisztítását, javítását, falburkolati munkákat is.

Gärtner
zongorahangoló
Széchenyi-utca 15

Selyem
harisnyák sarkalását, — talpalását, fejelését is elfogadja a Paszománygyár, Piac 32.

Zongora-hangolást, javítást. — hosszú zongorák rövidítését elvállalja Liska, Bethlen 27.

Elsőrendű
varrodába négy polárrit végzett, jó családból való leány — tanulóknak ajánlkozok. Tandíjat fizeti. Cím a kiadóban.

Vegyes.

Intelligens zsidó család teljes ellátásra elfogad első, vagy második középiskolai gyermekeket, csakis intelligens családból, lehetőleg természetbeni fizetésért. Értekezni délelőtti 11-től 1 óráig. Cím a kiadóhivatalban.

Villanyzerelők figyelmébe. Az összes villanyvilágítási anyagok és felszerelések, a nálunk elismert olcsó áron beszerezhetők. Rosenberg és Hammer.

Szathmári asztalos — mindenféle asztalos munkákra olcsó árajánlattal szolgál. Rákóczi 11.

Röfös árut kereskedőknek

olcsón elad
Telchmann Béla
kézműáru nagykereskedő Debrecen, Piac-utca 83. szám.

Gyermekkoscsik teljes átjavítását, fényezését, kerekekre gummi-huzást vállal Riesz Henrik koscsigár.

Villamos berendezéseket legolcsóbban készíti Weisz villanyzerelési vállalat, Petőfi-tér 7. Telefon 1298.

Feszmerőket, delejgyújtókat javítok, cserélek, veszek, eladok. Villamos cikkek, izzólámpák legolcsóbb napi árban Földvári Debreceni Első Elektrotechnikai Gyár, Széchenyi utca 55. Telefon 168.

Transzmissióhoz való két felső kerék eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Jancsó Testvérek

műbutor-, asztalosárú és fakoporsó gyára
TELEFON 10-35. DEBRECZEN TELEFON 10-35.

Kész butorok a butorüzletben: Csapó-utca 17. sz., színházi átjáró. — Mindenféle megrendelések a gyártelepen: Bérczy-utca 3. a. vétetnek fel. — Foglalkozik mindenféle famegmunkálásokkal, tömegcikkek készítésével és bármilyen butor- és épületmunka készítésével. Költségvetéssel szolgál.